

ZAPISNIK

sa 18. sjednice Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore, održane 19. marta 2018. godine

Sjednica je počela u 13 sati i 5 minuta.

Sjednici je predsjedavao dr Halil Duković, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali sljedeći članovi/ce Odbora: dr Suad Numanović, Mirsad Murić, Nada Drobnjak, dr Nedžad Drešević i poslanik Miloš Nikolić, zamjena člana Odbora mr Mihaila Anđušića, u skladu sa članom 65 Poslovnika Skupštine Crne Gore.

Sjednici su, u skladu sa članom 67 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, prisustvovali: Ivan Krkeljić, generalni sekretar institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Marijana Laković Drašković, generalna direktorica Direktorata za organizaciju pravosuđa, krivično zakonodavstvo i nadzor u Ministarstvu pravde, Marina Medojević, samostalna savjetnica u Ministarstvu rada i socijalnog staranja, Tamara Milić, načelnica Direkcije za predškolsko vaspitanje i obrazovanje, inkluzivno obrazovanje i strateško programiranje i razvoj u Ministarstvu prosvjete, Nela Krnić, rukovodilac Programa dječje zaštite u Predstavništvu UNICEF-a u Crnoj Gori, Maja Kovačević, rukovodilac obrazovnog programa u Predstavništvu UNICEF-a u Crnoj Gori i Milan Radović, koordinator Programa ljudskih prava u NVO „Građanska alijansa“.

Sjednicu nijesu pratili predstavnici medija.

Za sjednicu je utvrđen sljedeći

D N E V N I R E D

Usvajanje Zapisnika sa:

- Prve zajedničke sjednice Odbora za ljudska prava i slobode i Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje, održane 28. februara 2018. godine i
- 17. sjednice Odbora za ljudska prava i slobode, održane 7. marta 2018. godine

1. PLAN AKTIVNOSTI (PREDLOG) ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE ZA 2018. GODINU;

2. IZJAŠNJAVANJE O IZVJEŠTAJU (SA PREDLOGOM ZAKLJUČKA) SA PRVE ZAJEDNIČKE SJEDNICE ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE I ODBORA ZA TURIZAM, POLJOPRIVREDU, EKOLOGIJU I PROSTORNO PLANIRANJE - KONSULTATIVNO SASLUŠANJE NA TEMU „AKTIVNOSTI U OBLASTI OBEZBJEDIVANJA PRISTUPAČNOSTI ZA LICA SA INVALIDITETOM U CRNOJ GORI“, ODRŽANE 28. FEBRUARA 2018. GODINE, I

3. TEKUĆA PITANJA.

Zapisnici sa Prve zajedničke sjednice Odbora za ljudska prava i slobode i Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje, održane 28. februara 2018. godine i 17. sjednice Odbora za ljudska prava i slobode, održane 7. marta 2018. godine, usvojeni su jednoglasno, bez primjedbi.

PRVA TAČKA - PLAN AKTIVNOSTI (PREDLOG) ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE ZA 2018. GODINU

Predsjednik Odbora dr Halil Duković je podsjetio da donošenje Plana aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za 2018. godinu predstavlja nastavak već uspostavljene prakse, sa ciljem da se doprinese planskom, sistematskom i koordinisanom djelovanju radi što efikasnijeg i kvalitetnijeg ispunjavanja obaveza koje Crnu Goru očekuju na putu evropskih integracija.

Saopštio je da je Plan aktivnosti Odbora za 2018. godinu sačinjen je na osnovu: Rezolucije Evropskog parlamenta o Crnoj Gori, usvojene 16. marta 2017. godine, Nezvaničnog radnog dokumenta Evropske komisije o trenutnom stanju u poglavljima 23 i 24 u Crnoj Gori, od novembra 2017. godine, Strategije za vjerodostojnu perspektivu proširenja i pojačano angažovanje EU na Zapadnom Balkanu, usvojene 6. februara 2018, Programa rada Vlade Crne Gore za 2018. godinu, aktivnosti Skupštine Crne Gore i jednog broja nerealizovanih aktivnosti iz Plana aktivnosti Odbora za 2017. godinu.

Prilikom koncipiranja Plana aktivnosti Odbor se rukovodio planiranjem ključnih aktivnosti usmjerenih na implementaciju preporuka sadržanih u Rezoluciji Evropskog parlamenta o Crnoj Gori i Nezvaničnom radnom dokumentu Evropske komisije o trenutnom stanju u poglavljima 23 i 24 u Crnoj Gori. Takođe, Planom su utvrđene prioritetne aktivnosti, čija realizacija proizilazi iz obaveza definisanih zakonom, kao i iz Zaključaka Skupštine Crne Gore, donesenih na predlog Odbora. Planirane su 22 aktivnosti koje treba realizovati u predstojeća tri kvartala do kraja godine.

Akcentat je usmjeren na aktivnosti koje se odnose na: implementaciju donešenih zakona, jačanjem kontrolne uloge Odbora; zaštitu od diskriminacije; prevenciju torture i drugih oblika nečovječnog, surovog ili ponižavajućeg postupanja, u skladu sa preporukama CPT-a; zaštitu prava lica lišenih slobode; zaštitu ličnih podataka; zaštitu prava lica sa invaliditetom, sa posebnim akcentom na djecu sa teškoćama u razvoju; zaštitu prava djeteta u cilju dostizanja standarda definisanih Konvencijom UN o pravima djeteta i intenziviranje međunarodne saradnje sa subjektima koji se bave pitanjima zaštite ljudskih prava i sloboda, savjetodavnim tijelima Savjeta Evrope i Evropske unije, daljim jačanjem konstruktivne uloge koju Crna Gora ima u regionalnoj saradnji i nastavkom saradnje koju Odbor ima sa odgovarajućim radnim tijelima drugih parlamenata, kao i učešćem članova Odbora na seminarima, konferencijama i drugim međunarodnim aktivnostima.

Predsjednik Odbora je podsjetio na praksu Odbora da pri izradi Plana konsultuje sve važne društvene subjekte koji se bave pitanjima ljudskih prava u Crnoj Gori, što je urađeno i ove godine dostavljanjem Predloga plana na oko 40 adresa, sa kojih je upućen određeni broj sugestija.

Informisao je učesnike sjednice da su poslanik dr Predrag Sekulić, šef Delegacije Skupštine Crne Gore u Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope, Goran Kuševića, generalni direktor Direktorata za socijalno staranje i dječju zaštitu u Ministarstvu rada i socijalnog staranja i Osama Makavi Kogali, šef Predstavništva UNICEF-a u Crnoj Gori obavijestili da su saglasni sa Predlogom plana aktivnosti i da nemaju primjedbi.

Šef Predstavništva UNICEF-a u Crnoj Gori uputio je Predsjedniku Odbora ohrabrujuće pismo u kojem pohvaljuje posvećenost i rad Odbora za ljudska prava i slobode u cilju poboljšanja položaja djece u Crnoj Gori stavljanjem akcenta na polja zajedničkog interesa kao što su implementacija Konvencije o pravima djeteta, Implementacija Strategije za prevenciju i zaštitu od nasilja za period 2017-2021 i implementaciju preporuka Izvještaja evaluacije sistema monitoringa dječjih prava za period 2014-2017 kao i prava osoba sa smetnjama u razvoju. Kogali je izrazio zadovoljstvo nastavkom uspješne saradnje sa Odborom za dobrobit sve djece u Crnoj Gori.

Predsjednik Odbora dr Halil Duković je ukratko informisao o sadržini preostalih sugestija na Predlog plana koje su dostavili: Milan Radović, koordinator Programa ljudskih prava u NVO „Građanska alijansa“, Šučko Baković, zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Milan Tomić, direktor Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija i Mirjana Vlahović Andrijašević, šefica kabineta ministra pravde.

Saopštio je da je Milan Radović, koordinator Programa ljudskih prava u NVO „Građanska alijansa“ uputio predlog za dopunu Predloga plana aktivnosti Odbora sa tri aktivnosti:

- Kontrolno saslušanje nadležnih ministara o implementaciji Strategije za socijalnu inkluziju Roma, sa posebnim osvrtom na zapošljavanje, stanovanje i obrazovanje;

- Konsultativno saslušanje nadležnih u Agenciji za elektronske medije u domenu monitoringa rada medija i sprovođenja medijske regulative, sa posebnim osvrtom na položaj Roma, osoba sa invaliditetom i drugih marginalizovanih grupa, zatim oko zaštite ličnih podataka i zaštite prava djece i mladih u medijima i

- Posjeta jednom romskom naselju, u saradnji sa koalicijom NVO “Zajedno za inkluziju Roma i Egipćana kroz transparentne i održive javne politike“.

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore je predložio dopunu Predloga plana dvjema aktivnostima:

- da se u Plan aktivnosti Odbora za ljudska prava i sloboda za 2018 .godinu, u III kvartal uvrsti razmatranje Informacije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda o zaštiti od diskriminacije u prvom polugodištu 2018.godine i

- da se Planom predvidi održavanje zajedničke sjednice Odbora za ljudska prava i slobode, Odbora za rodnu ravnopravnost i kolegijuma Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore na kojoj bi se razmatrale neke od zajedničkih tema iz oblasti ljudskih prava.

Direktor Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija je uputio pismo u kojem obavještava Odbor o svim aktivnostima koje je ZIKS preduzeo na unapređenju uslova za boravak zatvorenika i službenika u ovoj ustanovi. Pored toga, direktor ZIKS-a se osvrnuo na konstataciju iz Nezvaničnog radnog dokumenta Evropske komisije iz novembra 2017. godine u kojem se navodi „*da su uslovi smještaja i boravka lica lišenih slobode u Zavodu loši, kao i medicinska podrška i uslovi za rad zatvorskih osoblja*“ i obavijestio da data ocjena ne prikazuje stanje u ZIKS-u u pravom svjetlu.

Iz Ministarstva pravde je predloženo da se u Plan uvrsti razmatranje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti.

Povodom predloga Milana Radovića, predsjednik Odbora dr Halil Duković je saopštio da je:

- Predlogom plana aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za 2018. godinu planirano razmatranje Izvještaja o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2017. godini sa Izvještajima o radu i finansijskom poslovanju manjinskih savjeta za 2017. godinu, prilikom čijeg razmatranja se članovi Odbora upoznaju i sa položajem pripadnika romske populacije. S obzirom da je posebno poglavlje Izvještaja posvećeno unapređenju položaja romske populacije, Odbor se, u okviru kontrolne uloge, u skladu sa članom 162 Poslovnika Skupštine, upoznaje i sa aktivnostima koje Vlada i Ministarstvo za ljudska i manjinska prava preduzimaju na implementaciji Strategije za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u Crnoj Gori. Takođe, u IV kvartalu planirano je Kontrolno saslušanje Koordinatora Koordinacionog odbora za praćenje implementacije Strategije za trajno rješavanje pitanja raseljenih i interno raseljenih lica, sa posebnim osvrtom na oblast Konik 2017-2019. godine na koje će biti pozvani predstavnici svih organa zaduženih za rješavanje statusa raseljenih i interno raseljenih lica u Crnoj Gori. Stoga, Predsjednik smatra da je implementaciju Strategije za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana moguće

ispratiti realizacijom navedenih aktivnosti i organizovanje dva kontrolna saslušanja o sličnoj temi nije svrsishodno;

- Poslovníkom Skupštine Crne Gore jasno utvrđena nadležnost radnih tijela Skupštine i članom 40 Poslovníka Skupštine propisano je da je „medijski i radio difuzni sistem“ u nadležnosti Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, i

- mogućnost za organizovanje posjete romskom naselju otvoreno pitanje za razmatranje tokom godine, u zavisnosti od obaveza poslanika i realizacije već planiranih posjeta.

Povodom predloga Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Predsjednik Odbora je obavijestio:

- da razmatranje Informacije Zaštitnika o zaštiti od diskriminacije nije omaškom izostavljeno. Podsjetio je da je Odbor, prethodnih godina Planom aktivnosti imao utvrđeno razmatranje Posebnog izvještaja Zaštitnika o zaštiti od diskriminacije, shodno Zaključku Skupštine Crne Gore, ali je Zaštitnik dostavljao Informaciju o zaštiti od diskriminacije koju je Odbor razmatrao u skladu sa članom 68 Poslovníka Skupštine. Saopštio je da članom 48 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore Zaštitniku data mogućnost da podnese poseban izještaj Skupštini ako ocijeni da je to neophodno. S tim u vezi, Predsjednik je ocijenio da bi djelotvornost Zaključka koji bi Skupština mogla da donese povodom razmatranja Posebnog izvještaja bila veća od Zaključka koji Odbor donosi prilikom razmatranja Informacije. Saopštio je da ukoliko Zaštitnik dostavi Informaciju o zaštiti od diskriminacije Odbor će je razmotriti iako ta aktivnost nije utvrđena Planom.

- da je zamjenik Zaštitnika mr Siniša Bjeković na 15. sjednici Odbora za ljudska prava i slobode, 21. decembra 2017. uputio poziv članovima ovog Odbora da zajedno sa članovima Odbora za rodnu ravnopravnost posjete instituciju Zaštitnika, što će se realizovati tokom godine, u skladu sa raspoloživim vremenom poslanika.

Povodom sugestija direktora Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, predsjednik Duković je istakao da Odbor izuzetno cijeni sve aktivnosti koje je ZIKS preduzeo na planu poboljšanja uslova za lica lišena slobode, kao i uslova rada zaposlenih službenika. Izrazio je očekivanje da će poboljšanje stanja biti prepoznato i od predstavnika Evropske komisije i da će ocjena stanja u narednom izvještaju biti povoljnija. Međutim, Odbor ne može mijenjati citate iz Nezvaničnog radnog dokumenta Evropske komisije.

U vezi sa predlogom predstavnice Ministarstva pravde, Predsjednik Odbora je saopštio da je razmatranje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti u nadležnosti Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu koji je razmatrao i osnovni Zakon 2015. godine.

U raspravi su učestvovali: Marijana Laković Drašković, generalna direktorica Direktorata za organizaciju pravosuđa, krivično zakonodavstvo i nadzor u Ministarstvu pravde, Slava Burić, sekretar Odbora za ljudska prava i slobode, Milan Radović, koordinator Programa ljudskih prava u NVO „Građanska alijansa“, Nela Krnić, rukovodilac Programa dječije zaštite u Predstavništvu UNICEF-a u Crnoj Gori i dr Halil Duković, predsjednik Odbora.

Generalna direktorica Direktorata za organizaciju pravosuđa, krivično zakonodavstvo i nadzor u Ministarstvu pravde Marijana Laković Drašković je prokomentarisala da se navodi iz Nezvaničnog radnog dokumenta Evropske komisije o trenutnom stanju u poglavljima 23 i 24 u Crnoj Gori koji su citirani uz aktivnost- razmatranje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu odnose na Zavod za izvršenje krivičnih sankcija. Smatra da to obrazloženje više odgovara Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti, koji Vlada

planira za III kvartal. Mišljenja je da u Plan aktivnosti umjesto razmatranja Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu treba uvstiti razmatranje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti.

Sekretar Odbora za ljudska prava i slobode, Slava Burić je saopštila da je razmatranje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti u nadležnosti Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu. Pojasnila je da obrazloženje i navodi iz Nezvaničnog radnog dokumenta Evropske komisije o trenutnom stanju u poglavljima 23 i 24 predstavljaju generalnu ocjenu koja Odboru služi kao osnov za planiranje svojih aktivnosti, uz podsjećanje da je Odbor za ljudska prava i slobode i u dosadašnjem periodu, u skladu sa Poslovníkom Skupštine utvrđenom nadležnošću, značajnu pažnju posvećivao zaštiti prava lica lišenih slobode. Takođe je pojasnila da će razmatranje predloga zakona na sjednici Odbora zavisiti od ustavnog osnova koji će biti sadržan u obrazloženju predloga zakona, što će biti opredjeljujuće u odlučivanju da li će neki od ova dva predloga biti usmjeren Odboru za ljudska prava i slobode ili će oba biti usmjerena Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Milan Radović, koordinator Programa ljudskih prava u NVO „Građanska alijansa“ je dodatno obrazložio svoje predloge, navodeći da bi realizacija predloženog Kontrolnog saslušanja bila važna za sagledavanje stanja i utvrđivanje preporuka za unapređenje u oblastima gdje su rezultati izostali ili nijesu na zadovoljavajućem nivou. Smatra da bi posjeta romskom naselju, za koju bi finansijske i organizacione troškove snosila Koalicija NVO, takođe doprinijela realnom sagledavanju stanja i dala veći podstrek poštovanju prava romske populacije. S obzirom da medijski i radio- difuzni sistem nije u nadležnosti Odbora za ljudska prava i slobode, predložio je organizovanje zajedničke sjednice sa Odborom za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Rukovodilac Programa dječije zaštite u Predstavništvu UNICEF-a u Crnoj Gori, Nela Krnić je ocijenila da je u oblasti prava djeteta Odbor odabrao veoma relevantne aktivnosti koje su od izuzetnog značaja. Uputila je sve čestitke i pohvale Odboru na odabiru tema i na posvećenosti i radu u cilju poboljšanja položaja djece u Crnoj Gori. Razmatranjem Zaključnih zapažanja Komiteta UN za prava djeteta o Drugom i Trećem periodičnom izvještaju Crne Gore o primjeni Konvencije UN o pravima djeteta Odbor će biti u prilici da se sveobuhvatno posveti pravima djeteta. Veoma značajnim smatra što je Odbor prepoznao potrebu da razmotri preporuke iz Izvještaja o evaluaciji sistema za praćenje stanja dječjih prava u Crnoj Gori i da prati njihovu realizaciju. Takođe, važnim ocjenjuje i planirane aktivnosti o romskoj populaciji s obzirom da indikatori ukazuju da pripadnici ove populacije žive u otežanim uslovima u odnosu na generalnu populaciju djece i ostatak stanovništva.

Mišljenja je da je u obrazloženju za planirano Konsultativno saslušanje gdje se navodi „Što se tiče prava djeteta, još uvijek treba da se usvoje izmjene Porodičnog zakona koje se odnose na pravnu definiciju djeteta“ potrebno izvršiti korekciju s obzirom da je definicija djeteta jasno utvrđena Porodičnim zakonom, u skladu sa međunarodnim standardima.

Predsjednik Odbora je saopštio da su upoznati sa informacijom da je definicija djeteta jasno utvrđena Porodičnim zakonom, ali je ukazao da je u obrazloženju citiran Nezvanični radni dokument Evropske komisije iz novembra 2017.

Predsjednik Odbora dr Halil Duković je naglasio da je prilikom sačinjavanja Plana, Odbor imao u vidu brojne obaveze koje očekuju sve poslanike povodom održavanja predsjedničkih izbora, kao i lokalnih izbora u Glavnom gradu i više opština, što će uticati i na tempo aktivnosti poslanika u Skupštini. Pojasnio je da se akcenat nastojao usmjeriti na ključne obaveze čije ispunjavanje je definisano akcionim planovima Vlade Crne Gore za poglavlja 23 i 24. Zaključio

je da je Plan aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za 2018. godinu kvalitetan, sadržajan, sveobuhvatan, sa pravim odabirom tema i izrazio očekivanje da će se njegovom realizacijom doprinijeti daljem unapređenju stanja ljudskih prava u Crnoj Gori.

Nakon rasprave, Odbor je jednoglasno (sa šest glasova “za”) usvojio Plan aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za 2018. godinu.

Zaključeno je da se Plan aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za 2018. godinu, elektronskim putem, dostavi svim nadležnim institucijama čije postupanje je obuhvaćeno aktivnostima utvrđenim Planom, kao i Predsjedniku i potpredsjednicima Skupštine, Predsjedniku Vlade, Generalnom sekretaru Skupštine i Generalnom sekretaru Vlade.

DRUGA TAČKA - IZJAŠNJAVANJE O IZVJEŠTAJU (SA PREDLOGOM ZAKLJUČKA) SA PRVE ZAJEDNIČKE SJEDNICE ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE I ODBORA ZA TURIZAM, POLJOPRIVREDU, EKOLOGIJU I PROSTORNO PLANIRANJE - KONSULTATIVNO SASLUŠANJE NA TEMU „AKTIVNOSTI U OBLASTI OBEZBJEĐIVANJA PRISTUPAČNOSTI ZA LICA SA INVALIDITETOM U CRNOJ GORI“, ODRŽANE 28. FEBRUARA 2018. GODINE

Odbor je jednoglasno (sa šest glasova “za”) usvojio Izvještaj sa Zaključkom (u 15 tačaka) sa Prve zajedničke sjednice Odbora za ljudska prava i slobode i Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje - Konsultativno saslušanje na temu „ Aktivnosti u oblasti obezbjeđivanja pristupačnosti za lica sa invaliditetom u Crnoj Gori“, održane 28. februara 2018.

Izvještaj sa Zaključkom (u 15 tačaka), nakon njegovog usvajanja od strane Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje, će biti dostavljen Kolegijumu Predsjednika Skupštine Crne Gore i određenim učesnicima zajedničke sjednice na upoznavanje, a nadležnim organima na preduzimanje aktivnosti iz njihove nadležnosti.

TREĆA TAČKA - TEKUĆA PITANJA

Predsjednik Odbora dr Halil Duković je obavijestio članove Odbora da je Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore uputio Poziv za učešće na Konferenciji “Za snažniji glas djeteta u društvu - Mreža Zlatnih savjetnika Ombudsmana” koja će se održati 22. marta u 12 sati u hotelu “Podgorica”.

Odlučeno je da na Konferenciji učestvuje predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković.

Sjednica je završena u 13 sati i 35 minuta.

**ZAPISNIK SAČINILA
SEKRETAR ODBORA**
Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA
dr Halil Duković